

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van de Gemeentelijke Basisschool - Het Palet te Antwerpen

	Hoofdstructuur	bao
	Instellingsnummer	10231
	Instelling	Gemeentelijke Basisschool - Het Palet
directeur		Inge MERTENS
adres		Ramskapellestraat 43 - 2600 BERCHEM
telefoon		03-321.71.97
fax		03-366.14.83
e-mail		Basis.ramskapellestraat@so.antwerpen.be
website/URL		www.hetpalet.be
	Bestuur van de instelling	128728 - AGB Stedelijk Onderwijs Antwerpen te ANTWERPEN 1
adres		Grote Markt 1 - 2000 ANTWERPEN 1
	Scholengemeenschap	119701 - Oost te BORGERHOUT
adres		Larmorinièrestraat 227 – 2000 ANTWERPEN
	CLB	114215 - Stedelijk CLB Antwerpen te ANTWERPEN 1
adres		Lange Gasthuisstraat 24 - 2000 ANTWERPEN 1
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	10/01/2012, 11/01/2012, 12/01/2012, 13/01/2012
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	13/01/2012
	Datum bespreking verslag met de instelling	27/01/2012
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Frank Verstraelen
	Teamleden	Hilde Reyniers
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Leergebieden in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	7
3.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie	7
3.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.3 Lager onderwijs: wiskunde	9
3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	10
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	11
4.1 Begeleiding	11
4.2 Evaluatie	13
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	13
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	15
6.1 Wat doet de school goed?	15
6.2 Wat kan de school verbeteren?	15
6.3 Wat moet de school verbeteren?	16
7. ADVIES	17
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	17

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende woonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op woonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De Stedelijke Basisschool Het Palet situeert zich in de Borgerhouts-Berchemse wijk 'Gitschotel' en rekruteert de meeste leerlingen uit de nabije omgeving. De buurt telt een groot aantal sociaal zwakkere gezinnen van wie de thuistaal meestal niet het Nederlands is. Heel wat ouders spreken of begrijpen amper Nederlands, wat de school voor grote uitdagingen stelt op het vlak van communicatie en samenwerking. In functie van de doelgroep profileert de school zich sterk op het vlak van taalvaardigheidsonderwijs. Ze is geëvolueerd naar een basisschool met een gemengde schoolbevolking en stelt een aanzienlijk leerlingenverloop vast.

De schoolgebouwen en klaslokalen zijn voldoende ruim, de speelplaatsen geven de kleuters en leerlingen speel- en bewegingskansen. Verschillende materialen en middelen ondersteunen de mogelijkheden om kwaliteitsvol onderwijs te verstrekken.

Tijdens deze doorlichting werd in beide afdelingen het onderwijs voor *wereldoriëntatie* en voor *muzische vorming* grondig bekeken.

In de kleuterafdeling bieden de leerkrachtenbegeleiding, een doordachte planning, rijke activiteiten en functioneel gekozen materialen de kleuters heel wat kansen en uitdagingen om zich te ontwikkelen. De aandacht, samenwerking en zorg voor de aansluiting met de lagere afdeling is toegenomen, waardoor de overgang van de kleuterafdeling naar het eerste leerjaar vlotter verloopt.

Het vormt voor het team van de lagere afdeling nog een uitdaging gestalte te geven aan een uitgesproken visie op wereldoriëntatie en aan de nodige implementatiestrategieën om het onderwijsleeraanbod gelijkgericht en vanuit de leerplandoelen te realiseren. De leerkrachten bewaken nog onvoldoende de volledigheid van het onderwijsaanbod en het evenwicht en de gradatie zoals die zijn uitgewerkt in de leerlijnen. Ook voor muzische vorming moeten, ondanks heel wat lovenswaardige initiatieven en realisaties, de leerplandoelen meer richting geven aan het aanbod en de evaluatie. Niet alle domeinen komen evenwichtig aan bod en de aandacht voor verschillende materialen, technieken en werkvormen is wisselend. De ontwikkeling van een schoolvisie, nadenken over de leerinhouden in hun relatie tot de leerplannen in functie van de eindtermen en een reflectie over de gebruikte werkvormen kunnen de praktijk kwaliteitsvoller maken.

Het onderzoek naar de mate waarin de school haar eigen kwaliteit bewaakt, maakt duidelijk dat er aandacht is voor ondersteuning van de processen. Dit bleek uit een gedetailleerd onderzoek van de *leerbegeleiding* van de school en uit de aandacht voor de *evaluatiepraktijk*. De teamleden van beide afdelingen nemen gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor 'hun' school en engageren zich om hun opdracht gelijkgericht uit te voeren.

Onder impuls van het zorgteam ontwikkelde de school een visie op *leerbegeleiding*. Door gerichte initiatieven en duidelijke afspraken is de aandacht hiervoor vergroot en nemen leerkrachten in groeiende mate hun verantwoordelijkheid als verantwoordelijke voor de eerstelijnszorg binnen hun klas.

Evaluatiegegevens worden voornamelijk gebruikt om de leerlingen te ondersteunen met een gepaste zorgverlening. De school streeft naar een meer begrijpelijke, transparante en brede rapportering naar ouders over de verworven kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes.

De onderwijsinspectie stelt vast dat er nog groeikansen zijn om een beleidsvoerend vermogen te ontwikkelen gekenmerkt door een heldere visie op goed hedendaags onderwijs in functie van de huidige leerlingenpopulatie en door een sterk zelfreflecterend vermogen en een gelijkgerichte realisatie van het schoolproject. Gerichte opvolging en coaching van de leerkrachten kunnen de effectiviteit van het onderwijs nog verhogen.

Samenvattend kan gesteld worden dat het onderwijs in de kleuterafdeling doelgericht en ontwikkelend verloopt. In de lagere afdeling is een bijsturing voor wereldoriëntatie en muzische vorming nodig. Goed gekozen nascholingsinitiatieven, gerichte sturing en coaching van de leerkrachten zijn hierin belangrijke elementen die ook de beleidskracht van de school kunnen vergroten.

De actuele ontwikkelingen voor een doelgerichte leerbegeleiding overtuigen voldoende. Het vormt echter nog een uitdaging de beschikbare outputgegevens op schoolniveau te analyseren om zo de onderwijskwaliteit te verbeteren of te borgen.

De inzet en het engagement van dit enthousiaste team zijn belangrijke pijlers om de toekomstige uitdagingen kwaliteitsvol te kunnen realiseren. Het inspectieteam wil het ganse schoolteam dan ook motiveren de huidige praktijk verder uit te bouwen en toekomstige vernieuwingen gezamenlijk en gelijkgericht aan te pakken.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

De resultaten van de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs

wereldoriëntatie

muzische vorming

Lager onderwijs

wereldoriëntatie

muzische vorming

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- Meerdere indicaties tonen aan dat het team van de kleuterafdeling de decretale ontwikkelingsdoelen voor wereldoriëntatie in voldoende mate nastreeft. De kleuterleerkrachten baseren zich op het netgebonden referentiekader om de ontwikkelingsdoelen voor wereldoriëntatie met zoveel mogelijk kleuters geïntegreerd na te streven. Observaties en screenings illustreren de mate waarin de kleuters competenties voor wereldoriëntatie hebben verworven. Recent bewaken de leerkrachten met behulp van een netgebonden instrument in welke mate en met welke frequentie alle doelen worden nagestreefd.
- De achterliggende leerplanvisie op wereldoriëntatie is duidelijk herkenbaar in de praktijk. Er is een aanzet om te garanderen dat ook het aanbod voor wereldoriëntatie voldoende evenwichtig en volledig is en dat de praktijk aansluit bij de uitgangspunten van het leerplan. De gebruikte doelenlijst bewaakt en ondersteunt dit proces. Door de thematische benadering worden doelen voor wereldoriëntatie in samenhang met andere leergebieden nagestreefd. De thema's sluiten aan bij de leefwereld van de kleuters, met aandacht en zorg voor voldoende variatie en gradatie in de uitwerking ervan.
- Uit de planningsdocumenten, de klasinrichting en de bijgewoonde activiteiten blijkt de verwevenheid van tal van wereldoriënterende aspecten in het aanbod. De doelen voor het domein *tijd* krijgen dagelijks aandacht door het functioneel gebruik van verschillende soorten kalenders, waardoor de kleuters activiteiten in de tijd leren rangschikken en plannen. De inrichting en het gebruik van klassen, schoolgebouw en speelplaats dagen de kleuters uit om zich te oriënteren en de *ruimte* te beleven, te ordenen en in te richten. De gebruikte tijd- en ruimtekaders zijn gradueel en samenhangend op elkaar afgestemd waardoor ze de nodige houvast bieden. Voor het domein *natuur* krijgen de kinderen voldoende ervaringskansen om kennis en inzichten te verwerven inzake planten, dieren en mensen. De kleuterleerkrachten hebben oog voor *gezondheids-* en *milieueducatie* en hebben aandacht voor attitudevorming door initiatieven op vlak van hygiëne, gezonde voeding en omgaan met afval. Binnen het domein *techniek* bieden constructiematerialen en huishoudtoestellen mogelijkheden tot construeren en geven grondstoffen, materialen, gereedschappen en technische systemen ruime ervaringskansen. Uitbreiding van de materialen kan het aanbod nog rijker en gevarieerder maken. De aandacht voor de doelen van de domeinen *mens* en *maatschappij* is zichtbaar in het klasleven. In bepaalde thema's komen aspecten van deze domeinen geïntegreerd aan bod zodat het welbevinden en de sociale competenties van de kleuters verhogen. De kleuterleerkrachten grijpen dagelijkse situaties aan om de kleuters ervaringen te laten opdoen met het anders-zijn, regels en afspraken en conflicthantering.
- Om een thema uit te werken, maken de kleuterleerkrachten gebruik van aantrekkelijk en aanschouwelijk didactisch materiaal. Ze zorgen voor een veilige omgeving en stimuleren het kleuterinitiatief. Uitdagende opdrachten en materialen en een functionele klasinrichting maken het thema zichtbaar en de thematisch verrijkte hoeken bieden kleuters ruime ervaringskansen. De werkvormen en materialen stimuleren de zelfstandigheid en bieden ruimte om kleuters met specifieke zorgvragen extra te ondersteunen. Een transparante taakverdeling tussen de klas- en de zorgleerkracht draagt bij tot een functionele zorgwerking.

- Het team van de kleuterafdeling creëert een kansrijke leeromgeving die tegemoet komt aan de kleuterdrang tot beleven, exploreren, experimenteren en vormgeven. Met het oog op een brede ontwikkeling van de kleuters sluiten de kleuterleerkrachten aan bij de leef- en belevingswereld in en rond de klas, de school en de schoolomgeving, die volop verkend worden. Ze voorzien een gevarieerd aanbod aan activiteiten en leeruitstappen en bieden de kleuters kansen om op hun niveau problemen te leren aanpakken en oplossen. Ze brengen hierbij het nodige respect op voor de denkstrategieën die de kleuters hanteren en geven hen de mogelijkheid om met waardevolle experimenten een antwoord te vinden op hun relevante vragen. De rijke dialogen die tijdens deze creatieve processen tussen de kleuterleerkrachten en de kleuters gevoerd worden, verhogen de taalvaardigheid en leren hen al handelend te denken en te spreken, met inzet van al hun zintuigen en hun hele lichaam.

3.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet

Motivering

- De gestructureerde aanpak voor het bepalen van het aanbod voor muzische vorming, de aandacht voor de ontwikkeling van kleuters op dit vlak én de muzische speel- en leeromgeving zijn indicaties dat de leerplandoelen in voldoende mate worden nagestreefd.
- Ook muzische vorming wordt gekoppeld aan de ontwikkelingsdoelen. De achterliggende visie en de uitgangspunten, de inhoud en de pedagogische principes betreffende dit leergebied zijn in de praktijk duidelijk herkenbaar. Hoewel de kleuterleerkrachten hun aanbod minder formeel bewaken, toont hun overtuigende praktijk een groot muzisch gehalte. De kleuterleerkrachten bieden de kleuters heel wat kansen om zich via taal, beeld, klank en ritme muzisch-creatief uit te drukken. Op het vlak van *beeld* werken de kleuters met diverse materialen en technieken en binnen verschillende werkvelden. Binnen het domein *muziek* kunnen de kleuters experimenteren met (zelfgemaakte) instrumenten en klankkleuren. *Drama* toont zich dan weer in het dramatiseren van verhalen, de verteltafels en de aanwezigheid van heel wat verkleedmateriaal. Binnen het domein *media* bieden 'fundels', digitale prenten en het werken met fotoestellen heel wat mogelijkheden. Bij al deze domeinen is de aandacht voor exploreren en experimenteren opmerkelijk en ondersteunen functionele overlegmomenten de gelijkgerichte werking.
- Door de thematische benadering zijn er inhoudelijk sterke en gevarieerde activiteiten en worden doelen voor muzische vorming in samenhang met andere leergebieden nagestreefd. Muzische activiteiten vormen een rode draad doorheen de dagelijkse activiteiten. De open thema's sluiten aan bij de leefwereld van de kleuters. Er is uitgesproken aandacht en zorg voor voldoende variatie en gradatie in de uitwerking.
- Alle groepen beschikken over materialen die de muzische vorming bij kleuters stimuleren. De kleuterleerkrachten verrijken de hoeken thematisch met specifieke materialen in functie van de impressie- en expressiemogelijkheden. Het aanbod is oordeelkundig samengesteld en de muzische impulsen van kleuterleerkrachten bieden kleuters ruime kansen om aan de slag te gaan en ervaringen op te doen.
- De muzische component is in het actuele kindvolgsysteem eerder beperkt opgenomen. Eigen deskundigheid vormt het voornaamste criterium, waardoor observatie en evaluatie vooralsnog minder congruent met het leerplan zijn en er hier voor het team nog groeikansen liggen.

3.3 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet niet

Motivering

- Bij de vorige schooldoorlichting gaf de onderwijsinspectie de aanbeveling dat *de lagere afdeling de aanwezige ervaring betreffende leerplanimplementatie en leerlijnontwikkeling diende aan te wenden*. Vanuit een pragmatische aanpak koos het team toen voor een onderwijsleerpakket. Dit bleek echter niet dekkend voor de totaliteit van de leerplandoelen en voldeed niet aan de vraag van de leerkrachten. Hoewel zij ruimte voor een eigen aanvullend aanbod essentieel vinden, onderzochten zij nog weinig welke aanvullingen nodig zijn. Wel maakten ze afspraken over de graduele verdeling van thema's binnen de verschillende domeinen, maar deze zijn vrij algemeen. De vroeger gebruikte overzichtslijst van leerlijnen per thema, is nog nauwelijks functioneel. Voor het aanbod en het didactisch handelen werden de visie op goed wereldoriënterend onderwijs en de leerplandoelen echter onvoldoende als criterium gebruikt. Vooral de traditie en de eigen overtuiging van wat belangrijk is, bepalen nog steeds een belangrijk deel van het onderwijsaanbod. Uit analyse blijkt dat de actuele invulling van het aanbod niet steeds spoort met de essentie van de leerplandoelen, die vaak eng of verkeerd geïnterpreteerd worden. De concretisering van de domeinen bevat veel kenniselementen en is beperkter wat betreft inzichten en vaardigheden. Een aantal leerplandoelen krijgt vrijwel geen invulling, waardoor het aanbod dan ook hiaten vertoont. In het verbetertraject was er naast weinig aandacht voor visieontwikkeling ook weinig fundamentele herbronning in functie van het verhogen van de knowhow inzake goed onderwijs in wereldoriëntatie.
- Om de werkwijze bij te sturen, besliste het team in sommige klasgroepen een nieuw onderwijsleerpakket als aanvulling in te voeren. Dit moet enerzijds de volledigheid van het aanbod garanderen en anderzijds voldoende ruimte laten voor eigen inbreng. Dit schooljaar experimenteren enkele leerkrachten met een ander onderwijsleerpakket. Toch blijven de uitgangspunten van en de achterliggende visie op wereldoriëntatie voor meerdere leerkrachten niet altijd duidelijk, wat een correcte invulling van het eigen aanbod bemoeilijkt. De resultaten behaald op de centrale toets van de eigen koepel, waarin een selectie van de eindtermen wordt getoetst, tonen een aanvaardbaar beeld. De resultaten van de eigen evaluaties geven zeer beperkte en minder betrouwbare informatie over het al dan niet bereiken van de eindtermen via de leerplandoelen. De toetsopgaven vertonen hiervoor te weinig relatie met de leerplandoelen en richten zich hoofdzakelijk op het reproduceren van (feiten)kennis ten koste van evaluatie van processen, inzichten, attitudes en vaardigheden. Uit de observaties, documentanalyses en gesprekken blijkt dan ook dat de school op dit ogenblik nog onvoldoende kan aantonen dat zoveel mogelijk leerlingen de eindtermen voor wereldoriëntatie bereiken.
- De actuele praktijk is divers. Sommige leerkrachten gebruiken sporadisch delen uit het onderwijsleerpakket, anderen combineren het met eigen materialen, nog anderen beperken zich tot wat het onderwijsleerpakket aanreikt. Niet de leerlijnen van het leerplan, maar de eigen opvattingen en de beschikbare materialen bepalen de onderwijspraktijk. De leerkrachten bewaken onvoldoende de volledigheid van het onderwijsaanbod en evenmin het evenwicht en de gradatie zoals die zijn uitgewerkt in de leerlijnen. Vooral leerinhouden uit de domeinen maatschappij en techniek komen te weinig aan bod. Ook doelen van andere domeinen, waarvoor kinderen handelend moeten kunnen omgaan met materialen of actief moeten kunnen exploreren en experimenteren, krijgen een te beperkte invulling. De uitwerking van aspecten van techniek door een vrijwillige medewerker is erg lovenswaardig, maar nog weinig geïntegreerd in het gehele aanbod.
- In elke klas verhogen leeruitstappen de realiteitswaarde van de leerinhouden, soms als start, soms als afronding van een thema. Positief is de aandacht voor kaart- en verkeersvaardigheden. De tijdkaders echter worden niet functioneel aangewend en er wordt weinig voortgebouwd op de verworvenheden in vorige jaren. De aandacht voor

actualiteit is persoonsgebonden; er zijn hierover geen schoolafspraken. Ook de lagere afdeling besteedt aandacht aan gezondheids- en milieueducatie. Initiatieven in het kader van gezonde voeding en afvalbeheer en de schoolprojecten rond aspecten van gezondheid zorgen voor een extra stimulans.

- De samenhang met andere leergebieden is diffuus en heeft nog groeikansen. Wereldoriëntatie komt ook aan bod tijdens hoekenwerk en contractwerk. In de meeste klassen gebruiken de leerkrachten de computer om hun lessen te verlevendigen en gaan leerlingen opzoeken op internet.
- Evaluatiegegevens vormen zelden aanleiding tot gerichte bijsturing van het onderwijsleeraanbod of tot de verfijning van de graduele opbouw bij de leerplandoelen. De rapportering beperkt zich tot de opsomming van de thema's en inhouden en een vermelding van de scores op de toetsen. Het vormt voor de school nog een uitdaging om de validiteit van de evaluatie te bewaken en de rapportering doelgerichter en informatiever uit te werken in functie van de specifieke talenten van de leerlingen.
- Het schoolbeleid stuurt de werking inzake wereldoriëntatie enigszins aan, maar doet dit vooral vanuit de gegevens die leraren leveren. Het aanbod daarentegen wordt minder bewaakt. Er worden nog weinig kansen benut om samen stil te staan bij de leerinhouden en bij hun relatie tot de eindtermen en het leerplan. Er is nog weinig gezamenlijke en kritische reflectie over hoe de gebruikte werkvormen al dan niet leeransen geven tot het verwerven van de beoogde inzichten en vaardigheden, hoe ze aansluiten bij de visie van het leerplan en hoe kan geëvalueerd worden of de leerlingen de doelen verworven hebben. Het vormt voor dit team een uitdaging gestalte te geven aan een duidelijke visie op wereldoriëntatie en aan de nodige implementatiestrategieën om het onderwijsleeraanbod gelijkgericht en vanuit leerplandoelen te realiseren. Hoewel de school op de werkroosters in alle klassen voldoende onderwijstijd voor dit leergebied voorziet, verdient het aanbeveling de reële onderwijstijd ook daadwerkelijk te bewaken.

3.4 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet niet

Motivering

- De school neemt reeds meerdere jaren deel aan een project kunstinitiatie in samenwerking met een kunstacademie. Via externe experts kregen de leerkrachten mogelijkheden om bepaalde competenties in de school te verhogen. Op leerling- en leerkrachtniveau werden de voorbije jaren de domeinen *drama*, *muziek* en *dansexpressie* verkend. De door de docenten gegeven lessen werden teruggekoppeld naar de concrete praktijk van de basisschool en op die manier konden ze worden vertaald naar de klasvloer. Dit alles resulteerde in kleine toonmomenten, minivoorstellingen of grotere voorstellingen voor leerlingen en ouders en een verfraaiing van de school. De feestelijke musical, waaraan de ganse basisschool intensief meewerkte, vormde het voorlopige hoogtepunt binnen deze samenwerking.
- In de verschillende leergroepen krijgen activiteiten muzische vorming een wisselend aantal lestijden in het weekschema. Meerdere leerkrachten trachten de verschillende domeinen aan bod te brengen. Vooral de gangen van het schoolgebouw weerspiegelen de muzische impulsen en de aandacht voor cultuur. Ook de muzische tussendoortjes getuigen van aandacht voor dit ontwikkelingsaspect. De school nam reeds meerdere waardevolle initiatieven en er zijn voorbeelden van goede praktijk. Meerdere leerkrachten volgden gerichte nascholing en deelden hun opgedane kennis met hun collega's. Er is op de school voldoende expertise aanwezig voor de muzische ondersteuning van de teamleden. De groepsdoorbrekende muzische en creatieve activiteiten illustreren een kwalitatief groeiende praktijk. In verschillende klassen komen meerdere domeinen al goed tot sterk uit de verf, maar dit is nog geen verworvenheid van het hele team. Hoewel heel wat voorwaarden vervuld zijn om de huidige praktijk te stroomlijnen, blijken uit de analyse van de planningsdocumenten nog onvolkomenheden in de harmonie en de doorstroming van het aanbod.

- Minder aanwezig is de visie op wat muzisch leren wezenlijk inhoudt. De uitgangspunten van de eindtermen en de krachtlijnen van het leerplan worden weinig vooropgesteld. De waarde van het leergebied wordt minder gekaderd binnen een actuele visie op leren en ontwikkelen. Het schoolteam staat nog onvoldoende stil bij de leerinhouden en hun relatie tot de eindtermen en het leerplan. De leerkrachten hebben nog niet kritisch nagedacht over hoe de gebruikte werkvormen al dan niet leeransen geven tot het verwerven van de beoogde inzichten en vaardigheden.
- Op de klasvloer zijn de visieontwikkeling en de concretisering van de doorgaande lijnen nog beperkt. De kansen op beleven, exploreren, reflecteren en creëren vanuit de verbeelding van de kinderen, op communiceren en evalueren worden niet altijd en overal benut. Het veilige, rijke en sensibele karakter van de activiteiten van het leergebied is niet steeds prominent aanwezig. De focus ligt nog overwegend op het product – en bij een aantal projecten is dat heel terecht – maar in de totaliteit van het leergebied wordt er te weinig stilgestaan bij de procesbeleving.
- Het systematisch implementatieproces en de bewaking van het onderwijsleeraanbod staan nog aan het begin van een ontwikkelingstraject. Op schoolniveau is er nog geen werkwijze ontwikkeld om de veelzijdige aandacht voor cultuur en de verwevenheid van muzische aspecten in andere leergebieden doelgericht in kaart te brengen. Een te weinig doorleefde en gedragen visie op muzische vorming alsook de onvoldoende opvolging van de klaspraktijk en de beperkte coaching van de teamleden bij de vooropgestelde onderwijskundige vernieuwing hypothekeren vooralsnog een kwaliteitsvolle implementatie op schoolniveau. Samen stilstaan bij de leerinhouden en bij hun relatie tot de eindtermen en het leerplan en een gezamenlijke en kritische reflectie over hoe de gebruikte werkvormen al dan niet leeransen geven tot het verwerven van de beoogde inzichten en vaardigheden kunnen bijdragen tot de ontwikkeling van de schoolvisie op dit leergebied.
- De school reflecteert op dit ogenblik minder over passende evaluatie- en rapporteringsvormen voor muzische vorming. Het beschouwen van de muzische activiteiten komt beperkt aan bod en de rapportering is vrij algemeen geformuleerd. Het toepassen van alternatieve evaluatietechnieken is nog geen verworvenheid van het schoolteam. De evaluatie biedt de school ook geen meerwaarde om conclusies te trekken over de mate waarin leerlingen de leerplandoelen bereiken. Dit is deels te verklaren door het feit dat de onderwijskundige doelen te weinig op het niveau van de leerlingen werden vertaald.
- De school heeft de intentie het actuele aanbod onderling beter af te stemmen. Ze wil daarvoor een instrument hanteren dat enerzijds de huidige praktijk in kaart moet brengen en anderzijds de volledigheid van het aanbod moet waarborgen. Een teamgerichte nascholing met duidelijke en gelijkgerichte afspraken inzake het verplichte aanbod moet duidelijkheid en richting geven op het vlak van doelen, werkvelden, materialen en middelen.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Begeleiding

4.1.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- ontwikkeling.

Motivering

- Door de gewijzigde leerlingeninstroom, waarbij de diversiteit en intensiteit aan problematieken opvallend zijn, profileert de school zich sterk leerlinggericht. Onder impuls van het zorgteam groeiden aangepaste structuren en een concrete aanpak om een functionele werking uit te bouwen en meer 'handelingsgericht' te werken. Het schoolteam nam de nodige tijd om de schoolvisie kritisch onder de loep te nemen en de zorgvisie te hertekenen. De praktijk evolueerde naar een ruimer engagement van de klasleerkracht als verantwoordelijke voor de eerstelijnszorg. Deze verloopt nu meer gestructureerd en intentioneel en legt de nadruk zowel op geïntegreerd remediëren als op preventief werken.
- De visie van de school vindt haar toepassing in een zorgcontinuüm dat een duidelijk referentiekader vormt en richtinggevend is. De school streeft in de eerste plaats naar een algemene zorg, met aandacht voor de totale persoon en het welbevinden van elk kind. De groepsleerkrachten zorgen voor de eerstelijnszorg met respect voor de eigenheid van elk kind. Zij staan ook grotendeels in voor de extra zorg en de zorgleerkrachten ondersteunen hen zowel klasintern als -extern. Wanneer een leerling meer zorg nodig heeft, wordt deze uitgebreid en aangestuurd door een handelingsplan in samenwerking met het CLB. De visieteksten in verband met *zorg* en *talenbeleid* bieden perspectieven om vanuit een grondige verkenning van de sterktes en de zwaktes binnen de huidige werking adequaat in te spelen op de mogelijkheden en de zorgvragen van de kinderen. De zorgcoördinator werkt hoofdzakelijk op schoolniveau; de zorgleerkrachten werken vooral kindgericht. Zij coördineren de realisatie van het GOK-plan en ondersteunen de leerkrachten. Het 'zorgoverleg' en de MDO-besprekingen zijn kwalitatief groeiende. De zorg verloopt vooral vraaggestuurd vanuit de leerkrachten en vanuit een planning met doelen en stappen naar aanleiding van ervaren problemen. Er liggen nog groeikansen om met de beschikbare mensen en middelen te investeren in de organisatie van de zorgwerking en in de deskundigheidsbevordering van de leerkrachten.
- In de kleuterafdeling is de zorgwerking sterk uitgebouwd. Een duidelijke beeldvorming aan de hand van observaties, toetsen en genormeerde tests vormt de basis voor gepaste bijsturing door de kleuterleerkrachten en de zorgleerkracht. Regelmatig overleg verhoogt de efficiëntie en de leerwinst. De leerkrachten van de lagere afdeling leveren inspanningen om leerlingen daadwerkelijk te ondersteunen en investeren in foutenrubriceringen om het didactisch handelen te laten aansluiten bij een beginsituatiebepaling.
- Naast de voorziene materialen uit de onderwijsleerpakketten worden bijkomende materialen in wisselende mate gebruikt om klasintern te differentiëren en te remediëren. De tijd die structureel voorzien wordt voor individualisering, differentiatie en remediëring neemt toe. Een planmatige en doorlopende aanpak van stimulerende en compenserende maatregelen wordt ingevoerd. Een aangepast ontwikkelings- of leertraject komt sporadisch voor. Het is de bedoeling leerbedreigde kinderen van bij de aanvang van elk schooljaar consequent op te volgen en te ondersteunen. De zogenaamde "kangoeroeklas" biedt meer getalenteerde leerlingen klasextern bijkomende uitdagingen.
- De aandacht voor het sociaal-emotionele wordt gevoed vanuit het GOK-plan en de zorg voor het welbevinden van de leerlingen is opvallend. In de ganse school zijn er verschillende initiatieven om de ouders meer te betrekken bij het schoolgebeuren.
- Het bijgestuurd MDO geeft leerkrachten heel wat kansen om kinderen met zorgvragen of problemen frequent ter sprake te brengen. De uitwerking van de zorg, zowel voor probleemverheldering als voor suggesties naar aanpak, gebeurt in regelmatig overleg met de medewerker van het centrum voor leerlingenbegeleiding.

4.2 Evaluatie

4.2.1 Evaluatiepraktijk

De school staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze indicator/variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Motivering

- De school heeft inzake 'evalueren' nog geen uitgesproken visie waarvan de afspraken en procedures zijn opgenomen in het schoolwerkplan. Het omgaan met 'evalueren', waarbij dit niet enkel in functie van de rapportering wordt gezien, maar in de eerste plaats als controle op het bereiken van de vooropgestelde doelen, is bij de meeste leerkrachten minder aanwezig.
- In de kleuterafdeling is de evaluatie geïntegreerd in de klaspraktijk en gerelateerd aan het koepeligen referentiekader. De kleuterleerkrachten hanteren gevarieerde evaluatievormen om de ontwikkeling van de kleuters op te volgen. Met doelgerichte observaties, screenings en genormeerde tests krijgen de kleuterleerkrachten een duidelijk beeld van het ontwikkelingsniveau en de specifieke zorgbehoeften van de individuele kleuter. De beschikbare observatie- en evaluatiegegevens worden voorsnog in mindere mate op groeps- of schoolniveau geanalyseerd en aangewend voor borging of bijsturing.
- De leerkrachten van de lagere afdeling nemen methodegebonden en eigen toetsen af, die in meer of mindere mate aan de leerplandoelen worden gekoppeld. Hierdoor geven deze toetsen over het algemeen valide informatie over het bereiken van de eindtermen via de leerplandoelen. De meeste genormeerde toetsen worden geanalyseerd en gebruikt voor individuele remediëring of bijsturing van het aanbod. Het vormt nog een uitdaging de beschikbare outputgegevens op schoolniveau te analyseren om zo de onderwijskwaliteit te verbeteren of te borgen.
- De school hanteert nog weinig richtinggevende afspraken voor een gelijkgerichte evaluatie. Vooruitblikken en reflecteren op het geleerde zijn nog geen verworvenheid van dit team. Sporadisch krijgen de leerlingen de kans om zichzelf of hun klasgenoten te evalueren. Voor leerlingen met bijzondere zorgbehoeften worden de toetsopgaven of de wijze van toetsen indien nodig aangepast. De leerkrachten geven hun kleuters of leerlingen positieve feedback.
- Rechtstreekse feedback tijdens de activiteiten, over zowel het product als het proces, is een veel voorkomende vorm van terugkoppeling naar de leerlingen bij taal en wiskunde. De kennis van passende evaluatievormen bij het in beeld brengen van (vorderingen in) vaardigheden en attitudes en het gebruik van alternatieve evaluatievormen kunnen nog groeien.
- Bij de doorstroming naar een volgende klas worden overgangsgesprekken georganiseerd. De klassenraad deliberaert consequent over zowel de overgang naar een volgend leerjaar als over het toekennen van het getuigschrift basisonderwijs.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- Het beleid kiest voor een participatief model, waarbij de teamleden ingezet worden om gezamenlijk te werken aan een aantal, meestal praktische en organisatorische, schooltaken. Er liggen nog kansen voor het gedeeld leiderschap om de visieontwikkeling en de gezamenlijke doelgerichtheid te sturen. Het zorgteam fungeert als een beleidsmatig kernteam, maar zet vooral de lijnen uit op het vlak van het zorgbreed werken binnen de school. Gezamenlijk gekozen, welomschreven doelen die leerkrachten motiveren tot onderwijsvernieuwende initiatieven om kwaliteitsvol onderwijs te kunnen realiseren, ontbreken nog. Prioriteiten op middellange termijn, met een duidelijke planning en heldere strategieën, kunnen bijdragen om vernieuwingen tot op de klasvloer te implementeren.

- In de kleuterafdeling draagt het team gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor kwaliteitsvol onderwijs. Haar gedeelde en actuele visie op kleuteronderwijs stuurt samen met de ontwikkelings- en leerplandoelen de praktijk aan. Veelvuldig overleg, intensieve samenwerking en een kritische benadering van de praktijk zorgen voor een grote gelijkgerichtheid in uitvoering en voor een gezonde ontwikkelingsdynamiek.
- De school beschikt over gegevens in verband met de vorderingen van de kleuters en over leerlingenresultaten voor verschillende leergebieden. Ze gebruikt deze gegevens voor de opvolging en begeleiding van leerlingen. De resultaten worden nog weinig systematisch op schoolniveau geanalyseerd om na te gaan of de inspannings- en resultaatsverplichting voldoende gerealiseerd worden.
- Hoewel verschillende initiatieven en effecten merkbaar zijn, liggen er nog kansen voor het intern leiderschap om de gezamenlijke koers en richting te bewaken en het pedagogisch-didactisch handelen van leerkrachten aan te sturen, te coachen en te ondersteunen.
- De interne kwaliteitszorg krijgt momenteel nog weinig aandacht. De school heeft vooralsnog weinig ervaring om op schoolniveau bepaalde aspecten van de werking in kaart te brengen, te analyseren en hieruit verbeterpunten en -acties af te leiden. De huidige evaluaties gaan vooral over organisatorische aspecten en hebben minder betrekking op het al dan niet bereiken van vooropgestelde doelen. De beschikbare outputgegevens die gebruikt kunnen worden voor een interne kwaliteitscontrole zijn eerder beperkt.
- De school wendt haar GOK-lestijden vrij efficiënt aan. De brede en systematische wijze waarop ze haar context en input onderzoekt, leidt tot een vrij betrouwbaar beeld van de noden en behoeften van haar populatie. De gekozen doelstellingen sluiten goed aan bij de resultaten van het context- en inputonderzoek. De klasleerkracht neemt duidelijk de taak op van eerstelijns helper. GOK-leerkrachten ondersteunen de leerlingen in functie van verhoogde zorg zowel klasintern als -extern. Zij nemen geregeld de klaswerking over als de klastitularis andere gerichte taken uitvoert. Een aantal GOK-uren zijn aangewend voor de opsplitsing van een grote klasgroep. De school evalueert regelmatig haar GOK-acties.
- Om gepast in te spelen op de doelgroep ontwikkelt de school een duidelijke visie op talenbeleid. In de school zijn afspraken naar communicatie, instructietaal, en taalvakkenbeleid. De leerkrachten gaan bewust om met taal, geven korte en duidelijke instructies en zorgen voor extra visuele ondersteuning. Zij creëren een veilig taalmilieu en lokken interactie uit. Zij hanteren gevarieerde werkvormen om de taalvaardigheid te stimuleren. Via een streefwoordenschatlijst expliciteren de kleuterleerkrachten nieuwe begrippen. De lagere afdeling maakt gebruik van onderwijsleerpakketten voor de taalvakken. Alle leerkrachten brengen de taalvaardigheid in kaart en organiseren gerichte bijsturing. Anderstalige nieuwkomers volgen een apart leertraject. Bewonderenswaardig zijn de volgehouden initiatieven van het team om de communicatie en samenwerking met ouders te optimaliseren.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- In de kleuterafdeling leidt de thematische benadering, aangestuurd door de leerplandoelen, tot een degelijk onderwijsleeraanbod en –proces voor wereldoriëntatie en muzische vorming.
- In de kleuterafdeling zorgen de uitdagende activiteiten, het doordacht gebruik van het rijke materialenaanbod en de kindgerichte en stimulerende begeleiding voor een krachtige leeromgeving.
- In beide afdelingen zijn er waardevolle initiatieven in het kader van gezondheids- en milieueducatie.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- In de kleuterafdeling resulteren de openheid voor elkaars werk, het overleg over de concrete aanpak en de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het geheel in een sterk gelijkgerichte klaspraktijk.
- De school benut de uitdaging die de wijzigende leerlingenpopulatie inhoudt, om vooral op het vlak van leerbegeleiding en taalvaardigheidsonderwijs haar onderwijs en aanpak gepast te heroriënteren.
- De actuele leerzorg voor Nederlands en wiskunde is erop gericht met zoveel mogelijk leerlingen de eindtermen te bereiken.
- De aandacht voor de samenwerking met en de betrokkenheid van ouders is sterk gegroeid. De volgehouden inspanning bij diverse initiatieven is hiervoor illustratief.
- De hertekende zorgvisie zorgt voor nieuwe impulsen, zoals initiatieven op het vlak van differentiatie en gerichte interventies die aandacht schenken aan zowel leerlingen met leermoeilijkheden als aan sterkere leerlingen.
- Het schoolteam slaagt erin een sterk stimulerend pedagogisch klimaat te creëren met een opvallend respectvolle omgang.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De noodzaak en de uitdaging om samen school te maken en de overlegcultuur genereren dynamiek en betrokkenheid bij de teamleden.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Een sterker doorgedreven en een meer doelgerichte differentiatie en individualisatie kunnen er in de lagere afdeling voor zorgen dat elk kind maximale leeransen krijgt.
- In de lagere afdeling kunnen probleemstellend onderwijs en activerende werkvormen zorgen voor rijkere en meer uitdagende leeransen voor kinderen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De leerkrachten kunnen hun pedagogisch-didactische vaardigheden nog verhogen door kansen te creëren om van elkaar te leren.
- Overleg en reflectie over de achterliggende visie in verband met leergebieden en onderwijsinhoudelijke aspecten kunnen leiden tot een rijkere en meer gelijkgerichte klaspraktijk.
- Het team kan haar zelfevaluerend vermogen verhogen door relevante informatie te verzamelen, te analyseren en te benutten om organisatorische of onderwijskundige

aspecten te borgen of bij te sturen en structurele vormen van zelfevaluatie te verankeren.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De klaspraktijk en het onderwijsaanbod kunnen vanuit de leerplandoelen sterker beleidsmatig aangestuurd en opgevolgd worden in functie van een gelijkgerichte visie en een gezamenlijke doelgerichtheid.
- Om het schoolteam een meer transparant en richtinggevend kader te bieden, kunnen verbeter- en vernieuwingstrajecten meer doelgericht en gefaseerd worden uitgezet.
- Een duidelijke planning van werkpunten op korte en middellange termijn met professionaliseringsinitiatieven kan bijdragen tot effectievere en efficiëntere verbeteringen.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Voor wereldoriëntatie en muzische vorming moeten in de lagere afdeling het inhoudelijke aanbod, de onderwijsleersituaties en de evaluaties bijgestuurd worden en het leerplan worden toegepast zoals bepaald in artikel 62, 9) van het decreet basisonderwijs.

Wat betreft de regelgeving:

- In de lagere afdeling moeten de leerplannen wereldoriëntatie en muzische vorming gebruikt worden om de eindtermen voor dit leergebied te realiseren (decreet basisonderwijs, d.d. 25/02/1997, artikel 62, 9°).

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor kleuteronderwijs.

BEPERKT GUNSTIG

Lager onderwijs

omwille van onvoldoende nastreven van de eindtermen voor

wereldoriëntatie

muzische vorming

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet **vanaf 1 januari 2015** kunnen aantonen dat de tekorten met een beperkt gunstig advies in voldoende mate werden geredimeerd.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Frank Verstraelen

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname

Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: